

Hvordan skriver vi vores egen historie?

Kravet om at få en undskyldning har for både afro-amerikanerne i USA, for aboriginerne i Australien, for de grønlandske børn og for slavernes efterkommere på de dansk-vestindiske øer været båret af et ønske om, at flertals-samfundet eller den gamle koloniherre husker, hvad der er sket. At huske, hvilket bl.a. vil sige at skrive det ind i danmarkshistorierne, er et udtryk for anerkendelse. I en danmarkshistorie skriver vi det, der er vigtigt for at forstå det danske samfund i dag. Den del af fortiden, vi på den måde vælger at huske, er med til at fortælle os selv, hvem vi er. Derfor er glemsel af begivenheder og perioder i historien, som for andre har spillet en væsentlig rolle, det samme som at sige, at jeres erfaringer og jeres fortid ikke har betydning for os – selvom vi har for jer. Det er en understregning af, at gamle over- og underordningsforhold stadigvæk eksisterer.

Den australske premierminister sagde i sin undskyldning, at den skulle ses som en indledning til en proces med forsoning. Det samme ønske ligger bag det amerikanske senats undskyldning. Senatet henviser til USA's uafhængighedserklæring fra 1776 og siger, at skal erklæringen om, at alle mennesker er født lige og frie, tages alvorligt, må staten arbejde for at udrydde racefordomme og enhver form for diskrimination.

Spørger man slavernes efterkommere på de dansk-vestindiske øer, siger de, at det vigtigste for dem er, at danskerne vedgår, at slaverne på de dansk-vestindiske øer blev behandlet lige så umenneskeligt som alle andre slaver i den nye verden. Og at slaverne gennem deres arbejde bidrog til at gøre danskere rige. En måde at vedgå den moralske arv og gæld er at anerkende, hvad der skete, ved at skrive slavernes historie ind i danmarkshistorien. En anden måde at vedgå arv og gæld kunne være at gøre noget fremadrettet med udgangspunkt i den fælles historie sammen med efterkommerne af de sorte slaver, som danskere fragtede til US Virgin Islands.

TEMA II: DEBATTEN OM AT SIGE UNDSKYLD

Den australske premierminister Kevin Rudds undskyldning til den indfødte befolkning i Australien 13. februar 2008

I dag ærer vi Australiens indfødte befolkning, den ældste nulevende kultur i menneskehedens historie. Vi mindes hvordan de er blevet mishandlet før i tiden. Vi mindes i særlig grad "de stjalne børn", denne skamplet på nationens historie. Tiden er kommet til at vende dette blad i nationens historie, gøre gammel uret god og tillidsfuldt tage hul på fremtiden. Vi undskylder for love og gerninger, vedtaget af og udført af parlamenter og regeringer, som har givet anledning til dyb sorg, til tab og lidelse blandt vore medaustraliere. Vi undskylder især for bortførelsen af børn af aboriginere og beboerne på Torres Strait Island, for at have stjålet disse børn fra deres familier, deres fællesskab og deres land. Vi siger undskyld for den smerte, de lidelser og de sår, som det har givet de stjalne børn, deres efterkommere og de familier børnene blev bortført fra. Vi siger undskyld til de stjalne børns mødre, fædre, brødre og søstre, for at have ødelagt familier og fællesskaber. Vi siger undskyld for den nedladende og uværdige holdning til et stolt folk, som bortførelsen af børnene var udtryk for. Vi, det australske parlament, beder om at denne undskyldning bliver modtaget i samme ånd af gensidig respekt, hvormed den er givet.

Vi beder alle om at fatte mod og have tillid til, at et nyt kapitel i vores store kontinents historie nu kan skrives. Vi tager i dag det første skridt ved at anerkende hvad der skete og tage hul på en fremtid som omfatter alle australiere. En fremtid, hvor parlamentet lover at fortidens ugerninger aldrig, aldrig vil blive gentaget. En fremtid, hvor vi beder alle australiere, indfødte og ikke-indfødte, bidrage til at de forskelle, der i dag er med hensyn til forventede leveår, uddannelse og økonomiske muligheder forsvinder i fremtiden. En fremtid, hvor vi lover hinanden at finde nye løsninger på de vedvarende problemer, hvor gamle løsninger har vist sig uduelige. En fremtid, som er baseret på gensidig respekt, fælles ansvar og fælles beslutninger. En fremtid, hvor australiere, hvor de end har deres rødder, i sandhed indgår i et fællesskab med lige muligheder og lige andel i udformningen af det næste kapitel i historien om vores store land, Australien."

Kilde: Transmission af undskyldningen i australsk fjernsyn kan ses på: <http://www.youtube.com/watch?v=aKWfiFp24rA> (Oversættelse: Marianne Rostgaard)

Eftersom USA, gennem den udvikling nationen har gennemløbet, har udviklet sig til at udgøre et symbol på demokrati og frihed over hele verden; Eftersom millioner af afrikanere og deres efterkommere blev holdt som slaver i de 13 stater som udgjorde en britisk koloni og senere i USA fra 1619 til 1865;

Eftersom afrikanere der var blevet tvunget til slaveri blev ydmyget, brutalt behandlet og frataget deres menneskelighed ved at miste deres oprindelige navn og få frarøvet deres kulturelle rødder;

Eftersom mange slavefamilier blev revet fra hinanden og de enkelte medlemmer af familien solgt hver for sig;

[...]

Eftersom afroamerikanerne, da de endelig blev frigivet efter 246 års slaveri, måtte se de fremskridt, der blev gjort i årene efter den amerikanske borgerkrigs afslutning¹ forsvinde igen og blive afløst af racismens gift, lynchninger, fratagelse af stemmeretten, og et system og en lovgivning som gennemtvang raceadskillelse på næsten alle områder i samfundet;

[...]

Eftersom de såkaldte 'Jim Crow' love fortsatte med at eksistere ind til den amerikanske kongres tog initiativ til at ophæve dem i 1960'erne – et helt århundrede efter slaveriets afskaffelse i USA og fordi følgerne af 'Jim Crow' lovgivningen mærkes den dag i dag;

Eftersom afroamerikanerne selv efter at begge for længst er afskaffet fortsat lider under virkningerne af slaveriet og 'Jim Crow' lovgivningen, gennem den skade de har lidt, både materielt og immaterielt, herunder tab af menneskelig værdighed og frihed; [...]

Har det amerikanske Senat, med tilslutning fra Repræsentanternes Hus besluttet følgende:

At undskylde for slaveriet og diskrimination af afroamerikanerne.

Vedtaget af Senatet 18. juni 2009

(Oversættelse: Marianne Rostgaard)

¹ Engelske original 'the reconstruction'